

Hällefors hunden

Årgång 98 nr 2

Mönstring i Sorsele

Innehåll

Tidningsredaktionen	2
Ledaren	3
Faktaruta	4
Svenska älgar störst i norr!	4
Min första Hälleforsare	10
Segrarna sköt 14-taggare	12
Årsmötesprotokoll	14
Mönstringar åren 95-98	17
Valpar på gång	18
Bilder från mönstringen	19
Från kassören	22
Hjäälp!!!	22
Jägarskolan	23
Valpkurs inget för en jägare... ..	25
Hällekruss	27

Segrare

domaren presenterar
bästa tik och
hanhund

Styrelsen

Ordföranden Leif Gulin

(avesråd) Silvägen 7
860 30 Sörberge
Tel: 060-578743
leif.gulin@fat.sca.se

Kassör: Bo Tobiasson
(ledamot) Lärkstigen 11
918 31 Sävar
Tel: 090-503 06

Ledamot Nils Bäcklin
Hökhultstorp
643 00 Vingåker
Tel: 0151-330 14

Register- Jan-Erik Bjermkvist
hållare Lögdö 4171
Sekreterare 860 33 Bergeforsen
(avelsråd) Tel: 060-80420

Ledamot: Kent Lindgren
Rödögården 1647
835 92 Krokombro
Tel: 063-34380

Suppleant Kent Andersson
Hammarvägen 15
712 32 Hällefors
Tel: 0591-51519

Suppleant Börje Gravsjö
Born 35
795 00 Rättvik
0248-14132

Tidningsredaktionen

Så var det dags för femte numret av vår medlemstidning. I detta nummer har vi en artikel om älgarnas storlek i olika delar av landet. Vi följer också upp de mönstringar som har gjorts under året. Vår ständiga önskan är att få fram fler skribenter i tidningen, vi ser gärna att Du fattar pennan och skriver ner några rader!

Ni som ska skicka in korsord och inte vill klippa sönder tidningen så går det naturligtvis lika bra att skicka in en kopia. Jag kommer att lotta ut 2 pris bland de som har löst krysset!

Märit

Jan-Erik Bjermkvist (uppgiftsinsamlare)
Lögdö 4171
860 33 Bergeforsen
Tel: 060-80420
email: janerik.bjermkvist@sundsvall.nu

Märit Truuts (formgivning)
Ruskemåla gård 5022
382 91 Nybro
Tel: 0481-12112, Fax: 0481-17001
email: marit.truuts@training.telia.se

Ledaren

Solen kryper lägre och lägre mot horisonten, dagarna blir kortare och kylan biter ett rejält tag i kinder och öronsnibbar då man vistas utomhus.

I norra Sverige/Norge har vintern kommit och på många platser är snödjupet sedan länge alltför stort för fortsatt jakt. Längs efter norrlandskusten och längre ner i våra länder är dock jaktmöjligheterna ännu så länge goda och tillfällen till trevliga jaktupplevelser bjuds därför fortfarande.

Till dem av oss som redan fyllt både licenser och frysboxar vill jag bara nämna, att jakt med hund och kamera (vid denna tidpunkt på året) är väl så trevlig som med hund och gevär. Dessutom är klubbens behov av filmer och bilder med jagande hundar fortsatt stort.

Den 15 maj hölls årsstämma i Sorsele och i anslutning till den så skedde som vanligt en mönstring av hälleforshundar. Många medlemmar slöt upp och under dagen mönstrades mer än 50 st hundar. Jag kunde dessutom konstatera att långa resvägar inte utgör något hinder för en intresserad hälleforshundägare - flera av deltagarna hade resvägar på 250-300 mil innan de skulle vara hemma igen.

Vi som gästade Sorsele blev väl ombesörjda med såväl andlig som lekamlig spis, bl.a. i form av en intressant föredragning av Per-Martin Jakobsson, ordf. i V-bottens älghundklubb och därefter som avslutning på stämman en god och närande middag.

Medlemmarna i Sorsele, med Alf Robertsson i spetsen, skall ha ett stort och varmt tack från oss andra i klubben för ett väl genomfört arrangemang.

Framför oss har vi snart en lång period då jaktutrustningen blir liggande i malpåse. Kom då ihåg att våra hundar inte ingår i den utrustningen. En jakthund måste tränas året runt. Ett säkert sätt att förkorta livet på en fyrbent jaktkamrat är att stoppa in den i en hundgård när jaktsäsongen är slut och sedan ta ut den först när jakten börjar på nytt igen.

Att året runt bedriva en lågintensivträning är ett bra sätt att hålla hunden frisk och i god kondition. Långa dagliga promenader och/eller lugna cykel och skidturer håller liv i hundens muskelmassa.

Lite motion som håller liv i även husses muskelmassa skadar säkert inte, särskilt med tanke på den tid som ligger närmast framför oss. Helgerna kring jul och nyår brukar för många av oss innebära en kraftig omfördelning av kroppsmassan.

Avslutningsvis önskar jag er alla en **FORTSATT GOD JAKT OCH EN GOD JUL OCH GOTT NYTT ÅR.**

Leif

Redan 1942 förstod man vikten av att hålla både sig själv och hunden i trim

Svenska älgar störst i norr!

I en studie genomförd av Håkan Sand och Göran Cederlund, forskare vid institutionen för naturvårdsbiologi, SLU, redovisas hur svenska älgars kroppsstorlek ökar med ökande latitud.

Hos många däggdjur ökar kroppsstorleken med stigande nordlig breddgrad ("Bergmans regel"). Den vanligaste förklaringen till detta har varit att skillnaderna uppstår genom naturligt urval bland individer utsatta för olika klimat.

Med ökande latitud och hårdare vinterförhållanden är det en fördel att vara stor p.g.a den bättre förmågan att hushålla med kroppsvärme och/eller fettreserv. Detta leder på sikt till populationer med individer som är programmerade att växa sig stora.

Under senare tid har det framförts en alternativ teori som innebär att variationerna i kroppsstorlek istället orsakas av skillnader i miljön. Förklaringen är då att klimatet

påverkar vegetationens sammansättning och med detta födans näringssammansättning. Därigenom skulle även individernas förmåga att tillväxa komma att påverkas i olika grad.

I en stor studie undersöks om skillnader finns i kroppsstorlek hos älgar från olika delar av Sverige. Ifall det förekommer skillnader testas om de följer "Bergmans regel".

Omfattande material

Undersökningen omfattade ca tiotusen kalvar och vuxna älgar skjutna 1989-1992. De var fördelade på 14 områden från södra Älvsborgs till Norrbottens län, en syd-nordlig sträckning på ca 100 mil (fig. 1).

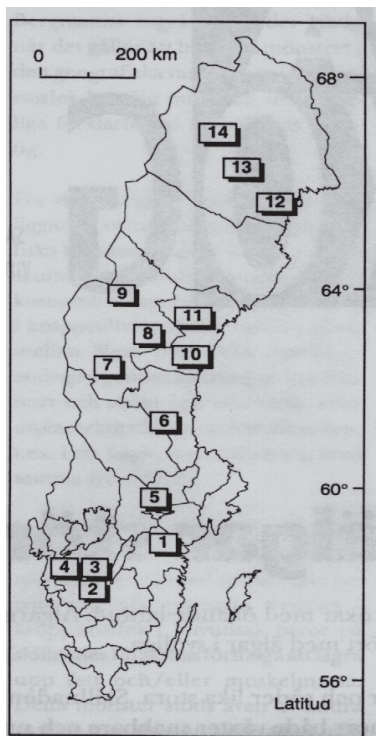
Faktaruta

De svenska älgarnas storlek ökar med ökande latitud. Älgarna i nordliga populationer har 15-20 % högre kropps vikt jämfört med älgar i sydliga.

Som kalvar är älgarna i norr och söder lika stora. Skillnaden i storlek uppkommer först senare i livet, genom att älgarna i norr både växer snabbare och under längre tid av livet jämfört med älgar i söder.

I motsats till kropps vikten finns ingen skillnad i skelettstorlek mellan nordliga och sydliga älgar vilket visar att skillnaden i kropps vikt orsakas av skillnader i fett och/eller muskelmassa.

Skillnaderna beror troligen på att födans sammansättning och kvalitet förändras från söder till norr och inte av ett naturligt urval för individer som är genetiskt programmerade för hög kroppstillväxt.

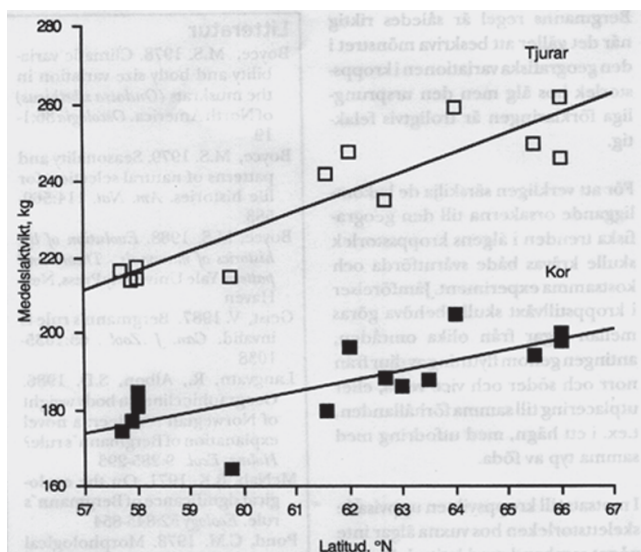
Figur 1, De områden från vilka uppgifterna till studien hämtades

För varje individ noterades falldatum, plats och vikt. En käkhalva togs tillvara, från vilken djurets ålder bestämdes. Käkhalvans längd användes också som ett relativt mått på skelettets storlek.

Utöver dessa data inhämtades uppgifter om områdenas älgtäthet, liksom deras temperaturer, snödjup och nederbörd. Även uppgifter från Riksskogs-taxeringen om tillgången på olika födotyper användes i undersökningen.

Norrländska älgar störst

Det fanns en stor variation i kroppsvikt för vuxna älgar mellan områden i landet. Älgtjurarnas medelslaktvikter varierade från 215 till 260 kg och älgkornas från 165 till 205 kg mellan områden. För bägge könen var kroppsvikten positivt relaterad till latitud med 15-20% högre kroppsvikter i de nordliga jämfört med de sydliga populationerna (Fig. 2).

Figur 2, Sambandet mellan latitud och medelslaktvikten för vuxna tjurar och kor för de 14 olika studieområdena

De största vuxna älgarna fanns i norra delen av Jämtlands län (område 9) och i den fjällnära regionen i Norrbottens län (område 14). De minsta älgarna återfanns dock inte i de sydligaste områdena utan i trakten kring Grimsö (område 5), dvs. på gränsen mellan Örebro och Västmanlands län.

Utdragen tillväxt i norr

Det finns tre olika sätt på vilka en stor kroppsstorlek hos en djurart kan uppkomma: (1) att födas stor och bibehålla detta "försprång" i kroppsstorlek upp i vuxen ålder, (2) att växa snabbt under vissa perioder i livet, (3) att växa under en längre tid dvs. under flera år av livet.

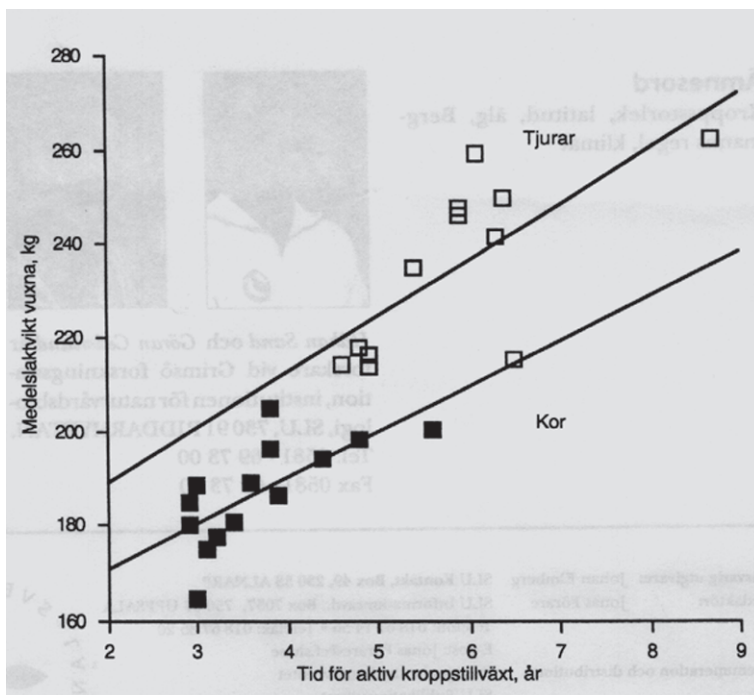
Om det första förhållandet skulle vara det som orsakade den geografiska variationen i kroppsstorlek bland älgar i landet borde

kalvarnas kroppsvikt öka med kroppsvikten hos de vuxna älgarna. Något sådant samband fanns dock inte. Kroppsvikten hos kalvarna ökade inte heller med ökande latitud.

Det betyder att skillnaden i vuxenvikt mellan olika älgpopulationer måste uppkomma efter kalvstadiet. Det visade sig att både tillväxthastigheten (2), men framför allt tiden för aktiv kroppstillväxt (3), bidrog till att skapa skillnaden.

Älgarna i norr växte i genomsnitt under ca. 2 år längre tid i livet än i söder (Fig. 3) dvs tjurarna i norr hade uppnått sin maximala kroppsvikt vid 6-7 år medan älgdjurarna i söder hade vuxit färdigt redan vid 4-5 års ålder.

Den i särklass längsta tillväxtperioden hade älgarna som levde i den fjällnära regionen i

Figur 3, Sambandet mellan medelslaktvikten hos vuxna älgar och tiden för aktiv kroppstillväxt (antal år) för de 14 studieområdena i landet

Norrbottens län (område 14). I detta område växte tjurarna ända upp till 8-9 års ålder och korna till 5-6 års ålder.

Konkurrerar de om födan?

Ett sätt att förklara den geografiska trenden är att undersöka om variationen i kroppsvikt uppvisar tydliga samband med faktorer i miljön som kan vara av betydelse för älgen.

Ett vanligt fenomen i hjortdjurspopulationer är att kroppsstorleken minskar med ökande populationstäthet. Ökad täthet ofta leder till en ökad konkurrens om födan mellan individer, vilket i sin tur leder till minskad kroppstillväxt.

I denna studie varierade älgstätheten i vinterstam från 3,1 till 13,2 älgar per 1000 ha mellan områdena. Som förväntat fann jag ett negativt samband mellan vuxenvikten och älgstätheten, vilket skulle kunna tyda på födokonkurrens som en förklaring till den geografiska variationen i kroppsvikt.

Om konkurrens är den faktor som orsakar storleksskillnaderna bör det dock även finnas ett samband mellan kroppsstorlek och mängden tillgänglig föda och/eller graden av betestryck på de födoväxter älgarna föredrar. Något sådant samband fanns inte.

Boniteten kopplad till storleken

Anledningen till det uteblivna sambandet är att variationen i älgstäthet i denna studie är starkt kopplad till markens bonitet (skogliga produktionsförmåga) dvs. områden med låg bonitet hade relativt få älgar per ytenhet, medan områden med hög bonitet uppvisade högre älgstäthet.

Markerna med hög bonitet i studien var så bördiga att de borde kunna hålla en betydligt tätare älgstam och ändå erbjuda en tillräcklig mängd föda åt varje individ. Dessutom varierade den skogliga sammansättningen mellan områdena, vilket ytterligare komplicerar bilden mellan älgstäthet och fodermängd.

Material från älgar insamlat före ”älgexplosionen” i början av 1980-talet har dock visat att den kan förekomma täthetsberoende effekter i några av de undersökta populationerna men att dessa effekter inte är av den storleken att det kan påverka det nord-sydliga mönstret i denna studie.

Slutsatsen är därför att skillnader i födokonkurrens orsakade av variationer i älgtäthet mellan områden ej kan vara den drivande faktor som orsakar den nord-sydliga trenden i kroppsstorlek hos svenska älgar.

Klimatets inverkan

Den geografiska variationen i kroppsstorlek hos älg uppvisade ett starkt samband med områdenas klimat. Större älgar fanns i områden med ett ”hårt” klimat i form av låga temperaturer (vinter som sommar), mycket snö, kort vegetationsperiod och relativt stora skillnader i temperatur och nederbörd mellan olika årstider.

Svagt naturligt urval

Klimatet kan dock påverka möjligheten att uppnå stor kroppsvikt på flera olika sätt. Om det funnits eller fortfarande finns skillnader i överlevnad beroende på kroppsstorlek kan detta ha skapat ett naturligt urval. Stor kroppsvikt skulle då gynnats i större utsträckning i kallare än i varmare klimat, till följd av ärftliga faktorer.

Om så vore fallet borde det naturliga urvalet påverka de yngsta åldersklasserna mest, eftersom de är mest känsliga för hårda vinterförhållanden. Resultaten talar dock emot att sådana genetiskt programmerade individer förekommer, eftersom

kroppsvikten hos kalvar eller 1,5-åringar inte uppvisade någon nord-sydlig trend.

Svala förhållanden ger bättre föda

En annan tänkbar förklaring – som även stöds av vissa forskningsresultat – är att de lägre temperaturerna i norr under älgens tillväxtperiod leder till att födan blir av högre kvalitet än i söder.

Älgen tillväxer i kroppsvikt endast under perioden maj-oktober och förlorar i vikt under resten av året. Alltså bör förhållandena under denna period vara avgörande för möjligheten att lägga på sig stora kroppreserver inför vintern.

Denna teori styrks även av resultat från studier på kronhjortar i Norge. Bland de individer som lever vid den norska kusten under vintern finns två olika strategier under sommaren. Dels finns det djur som stannar vid kusten under sommaren och dels finns det sådana som vandrar till kallare områden inåt landet under sommaren, men återvänder till kusten före vintern.

De djur som årstidsvandrar uppnår en högre kroppsvikt inför vintern än de som stannar vid kusten. Det innebär att de vandrande hjortarna har haft tillgång till en bättre typ av föda under sommaren, eftersom båda grupperna upplever samma typ av vinterförhållanden.

Miljön och inte arvet ligger bakom skillnaderna

Slutsatsen är att den nord-sydliga trenden i kroppsvikt med stor sannolikhet är orsakad av variationer i miljön via påverkan av födans sammansättning och kvalitet och ej

av födokonkurrens eller ett naturligt urval för individer som är genetiskt programmerade för hög kroppstillväxt.

Bergmans regel är således riktig när det gäller att beskriva mönstret i den geografiska variationen i kroppsstorlek hos älg men den ursprungliga förklaringen är troligtvis felaktig.

För att verkligen särskilja de bakomliggande orsakerna till den geografiska trenden i älgens kroppsstorlek skulle krävas både svårutförda och kostsamma experiment. Jämförelser i kroppstillväxt skulle behöva

göras mellan älgar från olika områden, antingen genom flyttning av djur från norr till söder och vice versa, eller utplacering till samma förhållanden, t.ex. i ett hägn, med utfodring med samma typ av föda.

I motsats till kroppsvikten uppvisade skelettstorleken hos vuxna älgar inte något samband med latitud. Det betyder att den påvisade trenden i kroppsstorlek i huvudsak beror på skillnader i älgarnas förmåga att lagra upp fett och/eller muskelmassa. Detta mönster stöds även av andra studier som visar att skillnaden mellan stora och små (vuxna) individer inom en art till största delen är orsakad av skillnader i mängden fettreserver.

Mamma, Kalle svorde.

-Jasså, vad sa han då?

-Fy!

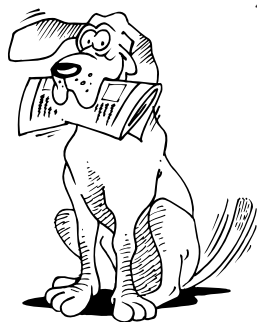
-Men det är väl ingen svordom.

-Jo han sa efternamnet också!

Oskar är ensam hemma och får besök av Gustav som frågar: Är inte kärringen din hemma?

-Nä, hon har gått på auktion.

-Åh tusan! Henne kan du väl inte ha fått många kronor för!!

Mamman till sina barn:

-Jag har väl aldrig hört sådana dumheter.
Gå på cirkus och titta på aporna när tant Britta kommer hit.

Lille Erik frågar: -Magistern, vad har vi lärt oss idag?

-Varför frågar du det? undrar magistern
-Jo farsan vill alltid veta det när jag kommer hem.

Min första Hälleforsare

1953 kom den första Hälleforsaren in i vår familj. Den var köpt av skogvaktare Lissfors i Hällefors för 350 kronor och fraktad per järnväg till Vännäs station. Resan hade den lilla valpen klarat bra fast den bör ha tagit mer än ett dygn i anspråk.

Vi hade vid den tiden en Karelsk björnhundstik som var sådär — halv bra, och hade hört att Hälleforsare, det var grejer det.

Om förfäder till valpen vet jag ingenting. Som valp blev han biten i nosen av en huggorm. Nosen svällde upp och han höll på att kvävas, men han repade sig och blev med tiden några och sextio cm hög, lång i kroppen och gulvit till färgen.

På våren -54 skulle jag vittja gäddsaxar på en sjö några kilometer hemifrån. Jag startade tidigt medan skaren bar, jag åkte sparkstötting och hundarna fick naturligtvis följa med. När saxarna var vittjade och några fina gäddor fastbundna på sparken så var hundarna borta, jag drog mig sakta hemåt och väntade att dom skulle dyka upp när som helst. Då hörde jag dom i en bergslutning en kilometer bort, taktfasta glädjerusiga hundskall i den tidiga vårmorgonen. Ännu var dom utom hörhåll från byn men drevet drog sig sakta åt det hållet och jag följde efter på avstånd, skare höll bara på öppna ställen och ej i skogen. Efter en timme var Karelaren nöjd och

Tore Tobiassons första Hälleforsare King, född 1954, en tidig Hälleforsare ca 62 cm i mankhöjd

uppsökte mig, vände men kom snart tillbaka. Hon hade då oroat älgen som sakta drog sig närmare mitt hem och nu togs beslutet!!

Eftersom unghunden visade sådana anlag och takter så skulle det bara fällas för honom.

Jag satte högsta fart hemåt och hoppades att mina föräldrar fortfarande skulle sova så att jag skulle kunna smyga mig ut med geväret ty Mor var allergisk mot tjuvjakt på grund av tidigare erfarenheter inom familjen.

Men hon var intresserad av fiske så hon hörde när jag lade gäddorna på diskbänken och kom in. Medan hon stod och ojjade sig över dom, stack jag upp till övervåningen efter geväret, men när jag skulle ut genom hallen, stod mor där, och så var den jakten slut.

Gångavståndet passerade där jag hade trott, men nu fick jag stå på förstugubron och bara höra på. Till sist stannade älgen mitt för byn. Efter nån timme eller två var folk där och skrämde älgen, då släppte unghunden och kom hem.

Sommaren gick i snigelfart i väntan på hösten och älgjakten nu skulle gubbarna med sina gråhundar få höra på musik. Vi hade gott om älg men mycket snål tilldelning. Först skulle gubbarna gå med sina gråhundstussar och innan dom studsat färdigt, hade passkyttarna skjutit tilldelningen full. Jag hann aldrig visa upp Hälleforsaren den hösten men andra tider skulle komma. Det var jag förvissad om.

Med jägarhälsningar

Tore Tobiasson

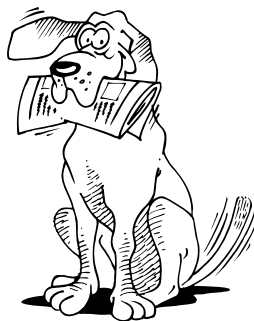
(forts. följer i nästa nummer)

*Pappa, stämmer det att gifta män lever längre än ungarlar?
Nej, min son, det känns bara så*

Hur gammal är du min lille vän? Frågade en äldre herre.

-Jag är sex år, men skulle ha varit sju om inte farsan varit så blyg!

*Det var älgjakt i Bergslagen. Efter avslutad jakt bjöd patron på middag. Han hälsade alla välkomna till bords, och sa:
Ni får dricka så mycket brännvin ni vill och äta så mycket älgkött ni orkar, men snälla ni, var lite sparsamma med potatisen. Den måste jag köpa!*

Segrarna sköt 14-taggare

Länsstudietävlingens klass 1 vanns av lag Taavo, Rantajärvi. Prisälgen jagades i trakterna av Vidsel. Det blev en toppenjakt. Både jägare och markägare var mycket nöjda med utfallet.

Ett lag från Rantajärvi i Tornedalen, Övertorneå kommun, vann klass 1 i Länsstudietävlingen och fick därmed chansen att jaga en prisälg i Assi/Domäns skogar vid Näsbyträsk, öster om robotskjutfältet i Vidsel.

Laget består av rutinerade älgjägare, som fann stor spänning i att anta utmaningen att i helt okänd terräng ”ta hem” prisälgen. Här följer deras berättelse:

Väl mottagna

Vi for hemifrån redan på söndagen, för att hinna installera oss och någon mån kolla in läget. Framkomna till området i närheten av Storforsen blev vi mycket väl mottagna av kronojägaren och ciceronen Hans Sjölund. Vi installerade oss i två kojor med tre hundar och all jägarutrustning. Sjölund gav oss förutsättningarna för jakten. Vi skulle betrakta oss som gästjägare med stor frihet. Älgen kunde bytas ut mot björn om vi så ville, men ett önskemål va att vi skulle spara unga tjurar med 2 – 4 taggar.

Redan under söndagens rekognosering fann vi björnsår - och spår av älg som vi sällan skådat. Här skulle bli en lustiger jakt!

Stig Taavo en av medlemmarna i Rantajärvi-laget och ägare till Hälleforshunden Bamse som omnämns i reportaget

Under måndagen acklimatiserade sig jägare och hundar och fick se såväl älg som björn, men ännu inga skott.

Tisdagen dramatisk

Tisdagen blev desto mer dramatisk och händelserik. Stigs hund, rutinerade hälleforsaren Bamse, spårade upp en 14-taggarare och första ståndskallet kom vid 8-tiden. Eftersom terrängen var okänd och mycket kuperad, med stora stenblock, dröjde det till 11-tiden innan några välriktade skott ändade den präktiga tjurens vandring på denna jord. Nöjda - mycket nöjda - både med jakt och service anträdde vi hemfärden redan samma dag. I bilen sammanfattade vi länsstudietävlingens avslutning för vår del.

Förutom själva jakten, som alltid ger bestående minnen, kände vi en särskild tacksamhet mot Hans Sjölund, som på ett professionellt och initierat sätt tog hand om oss. Bättre service kan ingen erbjuda, konstaterade vi enhälligt. Tack!

Nya naturupplevelser

Till dessa positiva inslag kommer naturupplevelsen. Vi som känner våra egna jaktmarker utan och innan, och vant oss vid vår typ av terräng, fick under jakten uppleva helt nya panoramabilder.

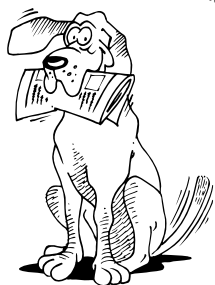
Vi fick förmånen att hämta hem älgen på rot. Men i denna upplevelse ingår även kamratskapets och glädjen i arrangemangen före finalprovet. Vi i Rantajärvi-laget vill här passa på att framföra ett tack till samtliga deltagare och funktionärer, och andra medtävlare, i länsstudietävlingen 1994. ”Du behöver aldrig ångra ett icke avlossat skott”, men inte heller den tid du lägger ned på att lära dig mer om jakt. I synnerhet inte om det kan ske under så angenäma former som i länsstudietävlingen.

Tack!

Rantajärvi-laget genom:

Sven Taavo

*Den lindrigt nyktre mannen höll sig krampaktigt fast i lyktstolpen och muttrade.
-Nej, nu skiter jag i alltsammans.... nu låter jag världen ramla ihop.*

*Bonden satt på traktorn och plöjde. Gran-
nen upptäckte till sin förvåning att gub-
ben inte hade några byxor på sig. Han-
frågade om orsaken till detta.
-Tja, sa bonden lite generat. Det är egent-
ligen frugans idé. I förrgår körde jag med
bar överkropp och blev så rysligt stel i
nacken.*

Årsmöte i Hälleforshundklubben

Tid: Lördag 23 maj 1998 kl 15.00

Plats: Folkets hus, Sorsele.

Närvarande: Sammanlagt 53 personer. Från Västerbottens älghundklubb deltog Per-Martin Jakobsson ordförande i densamma.

- § 1. Ordförande hälsade välkommen.
- § 2. Beslöts att röstning i första hand skulle genom handuppräckning.
Röstlängd
- § 3. Till mötesordförande valdes Kerstin Boman.
- § 4. Utskickad dagordning antogs.
- § 5. Anmälades att Jan-Erik Bjermkvist utsetts till stämmosekreterare.
- § 6. Till justeringsmän valdes Staffan Johansson och Nils-Erik Jons. Till rösträknare utsågs Bo Tobiasson och Stig-Harry Johansson.
- § 7. Fastställdes att årsmötet var stadgeenligt utlyst.
- § 8. Föregående årsmötes protokoll lades med godkännande till handlingarna.
- § 9. Styrelsens verksamhets- och förvaltningsberättelse godkändes.
Revisorernas berättelse upplästes.
- § 10. Styrelsen beviljades full ansvarsfrihet för det gångna verksamhetsåret.
- § 11. Beslutades om oförändrad medlemsavgift för 1998. Etthundrasextiokronor samt fyrtiokronor för familjemedlem.
- § 12. I tur att avgå var ordinarie ledamoten Jan-Erik Bjermkvist samt suppleanten Börje Gravsjö vilka båda omvaldes.
Leif Gulin omvaldes till ordförande i Hälleforshundklubben tillika styrelsens ordförande.
- § 13. Omval av revisorer Assar Karlsson och Kerstin Boman.

§ 14. Till valberedningen omvaldes Thomas Kärrman, Thord Norlén och Mårten Gulin vilken utsågs till att vara sammankallande.

§ 15. Inga motioner hade inkommit.

§ 16. Per-Martin Jakobsson föredrog Svenska Älghundklubbens avelsarbete från starten 1946 då Jämthunden upptogs som ras, fram till våra dagar. I den avkommebedömning som gjordes i början visade det sig att mellan 7 till 15% av startande hundar gick till pris i jaktproven som utfördes. Idag går mellan 22-28% till pris, vilket är en betydande höjning samt med mycket mindre spridning.

För att nå dessa resultat har man använt sig av olika metoder såsom:

- Jaktprov (jaktegenskaper)
- Avkommebedömning (efter t.ex. en hanhund)
- Unghundslistor (1:a pris i jaktprov före 2 års ålder)
- Uppfödarlistor (visar meriterade hundar)

För att hålla rasen sund och frisk:

- skall båda föräldradsdjuren HD- röntgas för att valparna skall registreras.
- Stamtavlor används för att spåra generationsförekomst av olika sjukdomar
- max 100 valpar totalt efter en hanhund tillåts i rasen, (ca 25% av en årskull).

§ 17. För att få fart på jaktprovsverksamheten beslöts att styrelsen utser lämpliga Jaktprovs-jaktprovsbedömare vilka skall ha genomgått en teoretisk utbildning samt ha verksamhet lång jaktlig erfarenhet. I första hand skall officiella jaktprovsdomare användas i andra hand klubbens egna jaktprovsbedömare. Beslöts att alla som går jaktprov under 1998 med officiell jaktprovsdomare erhåller ett ekonomiskt stöd för detta med 300 kr.

Utlotning av priser förrättades bland de som gått jaktprov under 1997 med sina hundar, oavsett provresultat.

1:a pris en fin kamera fick Jan-Erik Bjermkvist med hunden X:et.

2:a pris också det en fin kamera fick Staffan Johansson med hunden Frans.

3:e pris också det en fin kamera som vanns av Nils Bäcklin. Övriga som gått jaktprov under 1997 var Staffan Andersson med hunden Zeb och Per-Ove Andersson med hunden Morris.

Leif Gulin betonar vikten av att gå jaktprov vilket är ett viktigt urvalsinstrument i avelsarbetet. De register som finns över våra hundar är klubbens och är öppet för alla medlemmar som vill ta del av det.

Leif G föreläsete kring nedanstående viktiga punkter i avelsarbetet:

- Avlesbas, effektivavelsbas
- Jaktliga tikar
- Undvik avelsmatadorer

Under måndagen acklimatiserade sig jägare och hundar och fick se såväl älg som björn, men ännu inga skott.

Tisdagen dramatisk

Tisdagen blev desto mer dramatisk och händelserik. Stigs hund, rutinerade hälleforsaren Bamse, spårade upp en 14-taggarare och första ståndskallet kom vid 8-tiden. Eftersom terrängen var okänd och mycket kuperad, med stora stenblock, dröjde det till 11-tiden innan några välriktade skott ändade den präktiga tjurens vandring på denna jord. Nöjda - mycket nöjda - både med jakt och service anträdde vi hemfärden redan samma dag. I bilen sammanfattade vi länsstudietävlingens avslutning för vår del.

Förutom själva jakten, som alltid ger bestående minnen, kände vi en särskild tacksamhet mot Hans Sjölund, som på ett professionellt och initierat sätt tog hand om oss. Bättre service kan ingen erbjuda, konstaterade vi enhälligt. Tack!

Nya naturupplevelser

Till dessa positiva inslag kommer naturupplevelsen. Vi som känner våra egna jaktmarker utan och innan, och vant oss vid vår typ av terräng, fick under jakten uppleva helt nya panoramabilder.

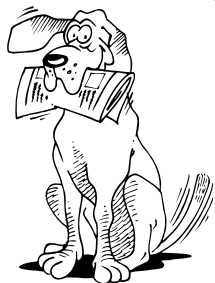
Vi fick förmånen att hämta hem älgen på rot. Men i denna upplevelse ingår även kamratskapets och glädjen i arrangemangen före finalprovet. Vi i Rantajärvi-laget vill här passa på att framföra ett tack till samtliga deltagare och funktionärer, och andra medtävlare, i länsstudietävlingen 1994. ”Du behöver aldrig ångra ett icke avlossat skott”, men inte heller den tid du lägger ned på att lära dig mer om jakt. I synnerhet inte om det kan ske under så angenäma former som i länsstudietävlingen.

Tack!

Rantajärvi-laget genom:

Sven Taavo

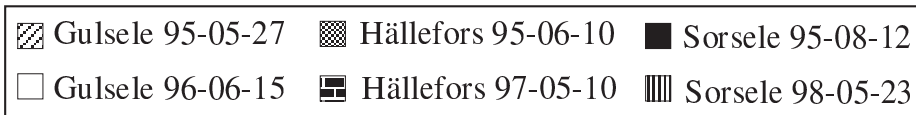
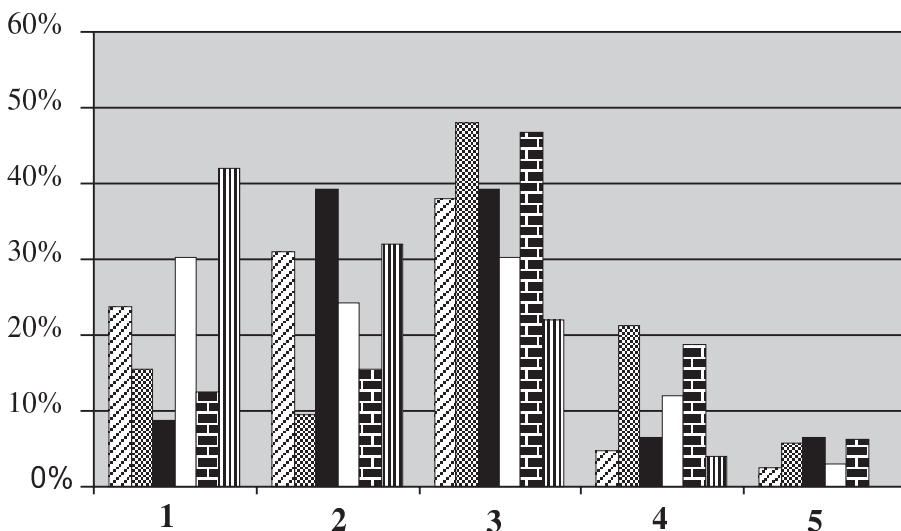
*Den lindrigt nyktre mannen höll sig krampaktigt fast i lyktstolpen och muttrade.
-Nej, nu skiter jag i alltsammans.... nu låter jag världen ramla ihop.*

*Bonden satt på traktorn och plöjde. Gran-
nen upptäckte till sin förvåning att gub-
ben inte hade några byxor på sig. Han-
frågade om orsaken till detta.
-Tja, sa bonden lite generat. Det är egent-
ligen frugans idé. I förrgår körde jag med
bar överkropp och blev så rysligt stel i
nacken.*

Mönstringar åren 95-98

Typ uttryckt i procent 95-98

Staplarna i grupp 1 representerar hundar med utmärkt bedömning, grupp 2 mycket god, grupp 3 god, grupp 4 godtagbar och grupp 5 ej godtagbar.

Totalt har 255 hälleforshundar mönstrats under dessa fyra år. Mönstringsplatserna har växlat mellan Sorsele i norr, Gulsele och Hällefors i söder.

Mönstringarna har haft standarden av inofficiell mönstring. Lennart Holmsten, legitimerad hunddomare med specialintresse för älghundraserna och då i synnerhet för jämthund är den som tveklöst mönstrat flest antal hälleforshundar. Till sin hjälp att mönstra hundarna har Lennart haft den av klubben antagna rasbeskrivningen. De hundar som uppfyller rasbeskrivningen väl

erhåller beteckningen utmärkt, vilket är det bästa betyg hunden kan få, ju större avvikelser från rasbeskrivningen ju lägre betyg.

Intressant är att mönstringsresultaten under dessa år blivit bättre och bättre, vad detta beror på kan man ju naturligtvis bara spekulera om. Antingen är det faktiskt så att hundarna rent exteriört utvecklats till det bättre eller så har domaren blivit mildare i sin bedömning. Troligast är det kombination av båda sakerna. Min egen personliga tolkning är att **avelsarbetet ger**

resultat. Om vi tittar på mönstringen 1998 i Sorsele så var de flesta hundarna där ej mönstrade tidigare och följaktligen rätt unga, en ny generation hundar som kommit till genom ett selektivt val av täckhundar som väl uppfyllt rasbeskrivning och släktskapsregler.

Om vi dessutom genom jaktprov haft fakta på hur våra hundarna jagar, då skulle hundarnas jaktförmåga utvecklats i lika hög grad..

Tänk... om vi tillsammans hjälps åt att samla fakta kring våra hundar genom jaktprov och mönstringar; då kan vi skapa en fenomenalt duktig jakthund.

Även om vi tycker att det är väldigt trevligt att träffas och umgås i samband med mönstringar och årsmöten, så tror jag att de flesta av oss har det gemensamma stora intresset att kunna använda våra hundar till älgjakt. Det är just det som är det primära, att våra hundar skall fungera som älghundar. Därför är själva jaktförmågan och jaktlusten det absolut viktigaste att bevara och utveckla hos vår hund. Vilket gör att vi skall prioritera jaktproven så att vi därigenom bättre skall kunna styra aveln.

För att få mer information kring jaktbeteende och hälsostatus hos våra hundar kommer vi till nästa nummer att sammanställa en enkät med frågor kring dessa egenskaper.

Valpar på gång

Hund	Jaktförmåga	Typ	Härstamn.	Uppfödare	Leverans
TALLO	X	X	X		
MINJA		X	X	Fjällström Patrick	99-01-25
BANJO		X	X		
AYLA		X	X	Arnqvist Peder	98-02-12
ZACK			X		
TASSA			X	Holmberg Olof	98-05-28
TITO		X	X		
STELLA		X	X	Eriksson Lars-Åke	98-10-26
KING		X	X		
DIXE		X	X	Kärrman Thomas	98-09-16
KAJ			X		
AYLA		X	X	Arnqvist Peder	98-09-25

Av avlesrådet kända parningar sedan förra numret, redovisas enligt ovan med tillhörande kvalifikationer. Om någon har funderingar på att köpa valp, ta då kontakt

med avlesrådet så förmedlar vi gärna kontakt till någon av ovanstående uppfödare.

Jan-Erik

Bilder från mönstringen i Sorsele

Hundarna Frans och Baloo bedömdes vara de bästa hanhundarna, ägarna Staffan Johansson, Ramsjö och Göran Wiklund, Stugun väntar med spänning på domarens val av bästa hanhund som blev Baloo.

Tikhundsägarna Åke Thorén och Allan Robertsson visar stolt upp sina tikar Puma och Zinta som blev tvåa respektive bästa tik i Sorsele.

Hunden Chabo värmer upp innan mönstringen tillsammans med husse Rune Kristoffersson, Strömnäs "

Hunden Mario visas upp tillsammans med Tore Tobiasson från Bjurholm

*Sune Elebro, Saxnäs, lyssnar
uppmärksamt på domarens
utlåtande om hunden Froj. Froj
är dock måttligt intresserad.*

*Vallentine
Karlsson, Sorsele
med Micko*

Från kassören

Hej alla medlemmar!

Nu är det inte mycket kvar av detta året, så därför vill jag påminna om medlemsavgiften till dig som ännu inte betalat för år 1998.

Har du tappat bort inbetalningsavin som jag har skickat så är vårt postgironr:

830 48 78 – 5.

Glöm inte att skriva vem som är avsändare. Tyvärr blev det en medlem som föll bort 1997

på grund av att det saknades avsändare och det har inte gått att spåra denna medlem via postgirot eller på annat sätt.

Medlemsantalet har ökat till 380 st vilket visar att det finns ett stort intresse för Hälleforsshunden och vår förening.

Ha det så bra till nästa gång.

Medlemshälsningar

Bosse

Hjälp!!!

Skall vi kunna göra vårt medlemsblad till något riktigt bra, så behöver vi Din hjälp!

Fatta pennan och skriv, vi väntar på **ditt** bidrag.

Allt material som berör hundar och jakt är av intresse.

Bilder, filmer, videos, artiklar, jakthistorier, insändare, synpunkter osv, allt material som kan publiceras i vårt medlemsblad är välkommet.

Tycker du det är svårt att skriva? Bekymra dig inte för det, det ordnar vi bara vi får din hjälp med det som ska skrivas.

Material sändes till Jan-Erik Bjermkvist (adressen finns på omslagets insida). Efter att ha använts återsändes allt material till avsändaren.

Leif

Jägarskolan

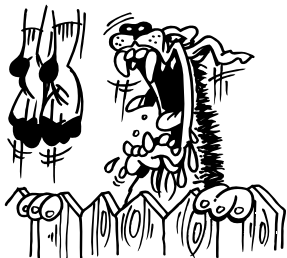
I studiefrämjandets regi finns det en hel del studiecirkel att välja emellan, bla jägarskolan. Jägarskolan är en studiecirkel för de som vill ta jägarexamen eller bara lära sig mer om djur och jakt.

En måndagskväll i november i fjor stegade jag upp till studielokalen, vi var ett tiotal nya, nygamla och gamla jägare som alla hade ett gemensamt mål, att innan sommaren få vår jägarexamen. Kön och åldrar varierade allt från 15 upp till 70. Majoriteten i salen var dock av manligt kön.

Vi blev snart ett glatt och livligt diskuterande gäng, där alla hade sina synpunkter att framföra. Vi diskuterar allt ifrån rovdjurens berättigande, jakt- och fångstmetoder till huruvida vissa djur var ätbara eller inte.

Många satt och vändades över alla sjöfåglar som skulle kännas igen, alla brunnstider och ungtal som man skulle kunna den dag det teoretiska provet skulle gå av stapeln.

I slutet av kursen besökte vi Helgesbo skjutbana för att träna hagel och kulskytte. Kunskapen om skytte varierade hos deltagarna, en del var erfarna jägare medan andra aldrig hade nyttjat skjutvapen. Dock var det inte helt säkert att den som hade längst erfarenhet sköt med bäst noggrannhet.

Efter en dubbel studiekurs var det så dags att bestämma datum för två teoretiska samt ett praktiskt prov som krävs för att få examen. De sista veckorna var det många som satt djupt försjunkna i sina böcker och desperat försökte lära in alla tänkbara smådetaljer som skulle kunna komma. Frågehäftet löstes mer än en gång under dessa veckor. Många kämpade och svettades med alla dessa fåglar av olika art och färg.

Så var det dags, en måndagskväll satt vi där 10 mer eller mindre nervösa studiekamrater. De glada kommentarerna var borta och endast några nervösa harklingar och småfnitter hördes.

Först skulle vi göra grundprovet, 80 frågor och max 15 fel, nu skulle de komma, alla dessa jäd.... fåglar. Där satt vi läste och löste frågor, en del såg fortfarande svettiga ut efter en kvart, andra var betydligt lugnare. Fåglarna som många vändats över var en ytterst liten del av provet, 3-4 frågor totalt. En del konstiga frågor om årtal när skogsharen importerades blandades med betydligt mer motiverade frågor. När första provet var klart var det så dags för högviltsprovet, ett prov som jag fixade på några minuter.

Tillsammans med provledarna gick vi igenom resultatet en och en. De flesta klarade sig bra, några fick skriva om

Några veckor senare var det dags för det praktiska provet, bestående av säker vapenhantering, lerduveskytte, avståndsbedömning samt precisionskytte med klass 2 vapen. På en skogsstig med bäck och gärdsgård att passera, mötande jaktkamrater, skulle man visa att man kunde

hantera sitt vapen säkert, patroner plockades i och ur, pipan tittades i mm. Bredvid stigen fanns det ett antal utplacerade djur, var djuren inom skjutbart avstånd så skulle man avfyra, annars skulle man bara passera. På säker vapenhantering och avståndsbedömningsmomenten måste man var helt felfri för att få godkänt.

Därefter var det dags för skjutning, både precisionsskjutning med kula samt lerduveskytte med hagel stod på programmet. På lerduveskyttet ska man träffa tre av 6 duvor (4 av 6 i år), som enda tjej på morgongruppen så var jag först klar med alla momenten.

En nybliven jägare med sin jaktkompis Gissa.

När provet var avklarat så erhöll man jägarexamen för allt utom klass 1 vapen. För att även få klass 1 så får man själv åka ut till en skjutbana och skjuta godkänt på älgen.

Idag har jag en komplett jägarexamen, tack vare denna kurs. Det är bra att gå en kurs om man vill lära sig allt som krävs för att få jägarexamen. Många har försökt att göra proven utan att läsa på och många har då misslyckats, det är mycket att tänka på, många nya regler och saker som en vanlig jägare inte tänker på. Dock är det ingen omöjlighet att klara proven utan kurs, men en studiecirkel är en trevlig samkväm för alla.

Det finns till och med de som går kursen bara för att lära sig mer om djur och natur. Eller som den andra damen i gänget sa -varför ska man gå vävkurs bara för man är tjej!

Studiematerialet som används är böckerna Jägarskolan, Vapenlag- och Jaktlagsstadgarna samt frågebanken, om man inte köper böckerna via studiefrämjande så ska man tänka på att ju nyare upplaga man har desto bättre, framförallt vad det gäller stadgeboken, där det har hänt en hel del de senaste åren.

Märít Truuts

Valpkurs inget för en jägare, eller???

Varför ska jag som har en jakthund gå valpkurs? Den frågan ställer sig nog många jägare, i denna artikel ska jag försöka ge min bild över varför det trots allt kan vara trevligt med en valpkurs.

I slutet av maj fick vår tik Gissa fem små valpar. Två tikar och tre hannar, den ena tiken skulle vi behålla, resten av valparna skulle säljas. Detta var inte så lätt visade det sig, här i södra Sverige vill man ha tikar inte hanhundar, så när hösten kom så hade vi fortfarande hannarna kvar.

Eftersom Hälleforsaren är en stor hund så finns det all anledning att ha en bra grundlydnad på hunden både för en själv och för hunden, jycken trivs alltid bäst om rangordningen är klar inom familjen. En hund med god allmänlydnad är ofta en mer harmonisk hund som kan ta det lugnt när den är hemma och ge järnet i skogen. Lydnad är dessutom en förutsättning för att få höga poäng vid jaktprov. I ett jaktprov ingår tex momentet inkallning. Jämten som vann SM i jaktprov 97 var dessutom lydnadschampion.

Det är lika viktigt med lydnad och framförallt rätt träningsmetoder vid eftersök. Det är lätt att få en hund som rusar genom skogen, tappar spåret och ger husse hjärtinfarkt.

En mönstringsdomare har dessutom lättare att ge ett rättvisande omdöme om hunden, om den kan trava i någotsånär i ordnade former. På en mönstring finns dessutom en mängd andra hundar som kan stressa upp din hund om hunden inte är van med en situation där många hundar är med.

När Gissa var liten gick vi med i brukshundsklubben och sedan dess har vi aktivt jobbat i klubben, som spårläggare, tävlingssekreterare, tidningsredaktion samtidigt som vi tävlat en del i lydnad (eftersom rasen inte är godkänd så får man inte tävla i spår). I brukshundsklubben finns kunniga hundförare som kan ge råd och tips hur man ska hantera olika hundar och situationer.

När valpkursen började i höstas hade vi många valpar, som alla skulle lära sig lyda. Vi valde att anmäla varsin hund till valpkurs. Jag tog tiken Cisco (tjejen som av misstag fick pojknamn), Anders började med den lugne Ticko som hade visat sig vara lite småtjurig mot andra hundar. Redan efter ett par gånger var Ticko mycket mer social mot andra hundar. När Ticko blev såld fick den sociale och tuffe Lattis sin chans på valpkursen. Han trivdes direkt! Han fick dock endast vara med en vecka sedan var även han såld och den långbente, valpige och försiktige Fenix fick börja.

Lattis, en liten tuffing som gillar valpkurs

Vi valde att gå olika dagar så att inte valparna skulle ha varandra att ty sig till utan endast matte eller husse. På valpkursen får man lära sig kontaktövningar för att hunden ska koncentrera sig på en sak, i detta fall matte, och inte bli störrig av alla andra runt omkring. Dessutom får man naturligtvis lära sig sitt, ligg, stanna kvar, inkallning mm. Samtidigt får man social träning tillsammans med andra hundar och människor. Ett viktigt moment i träningen är att kunna lugna ner hunden, en valp har lätt för att stressa upp sig och har man otur så blir det ett bestående problem.

Vi varvade träningen på plan med träning på stan eller ute i skogen. Redan tidigt fick valparna träna på spår. En spårträning kan se ut på följande sätt, hunden får vänta i bilen medan matte eller husse går ut ett spår i skogen. Man utgår från vägen och sparkar upp en liten markering någon meter in i skogen, sedan går man ett spår någotsånär rakt fram en 70-100 meter där avslutar man med att lägga ner en "skojs" (något hunden tycker om att leka med). I en vid båge går

Cisco

man tillbaka till vägen igen. När spåret har fått sjunka ner en stund, så är det dags att se vad valpen går för. Man tar valpen från bilen och går snett mot spåret. Tanken är att valpen, som går framför i kopplet, ska upptäcka spåret när man korsar det.

När Fenix skulle passera spåret tvärstannade han och vek av i spårets riktning. Med otrolig noggrannhet följde han exakt hussets spår, när han nådde slutet "skojen" så fick han mycket beröm och godis, husse lekte ett bra tag med skojen och Fenix. På samma sätt tränade vi hemma. På ena sidan av trädgården lade jag ett fyrkantspår till Fenix och ut på kogärdet lade jag motsvarande spår till Cisco. Fenix fick börja, med stort intresse gick han hela fyrkanten runt, sedan var det Ciscos tur. Ciscos spår var lite bökgigare eftersom att det låg ute på ett öppet gärd, Cisco har dock en otrolig näsa, så utan problem gick hon runt hela spåret. När vi kom tillbaka till trädgården så försvann Cisco, hon fortsatte att spåra på egen hand och tog Fenix gamla spår också.

På valpkursen får man även träna uppletande, något man kan ha nytta av om man skulle tappa plånboken någon gång. Både Cisco och Fenix var innan valpkursen ovana att träffa andra hundar än den egna kullen och båda visade en viss tjurighet mot andra valpar i början, idag gillar de att umgås med andra hundar utan att för den skull behöva leka. Man slipper en hund som visar aggressivitet mot andra.

I vinter har kursen uppehåll, vi underhåller just nu valparnas spårintresse genom att både spåra efter människor och älg.

Det skulle säkert vara nyttigt för fler jägare att gå en hundkurs inte bara för hunden utan även för husse eller matte. Dessutom så har man himla skojs!!! Man träffar folk, man snackar skit och man fikar.

Märit och Anders

Hällekruss

Hällekruss	↓ Älghund Flicka	Hoppssa Vapen		Hjort- djur	Hjälpa	Tukta	Lugn	Ej ut 23/7		Radium			.. Frank Volt
Hjort- skytten										Rött kort	Riktning Land- rygg		
Gräs- kapare			..är bäst Depån							Stöld			Matta
50	Barn- sång								Gevär				
Snöre	Är O								Bar				
→				Kväve Bluff		Grad Bandit					Dagen- .	Agri- kultur	
Golv- till- verkare								Kätting Tvätt- medel					
Börda		Union Jod			Jordart Betyg						Syre Förtuse		Första vokalen
Film med Dusty H							Inuti Solgud		Hund- barn	Goja Weise			
Stads- trafik Hursa?		Bolags- form			Fågel Kung								Nyttja Bäck
↳		För- likas	Lunka ej ja					Israél Betyg					
Apostat							Mätt- enhet Bukt				Okokt Ton		
Träffas													
Tam- hjo- rten				Bank 3.14				Lima- land Gris					Träd
↳	Ontord Ater gam			Huvud- stad Kväve					Mellan Q och S	Båt 500	Jod		
↳		Före- tio					Hjärt- lig						

Skicka ifyllt kryss, eller kopia, senast 29/1 1999, till: Märিত Truuts,

Ruskemåla gård 5022, 382 91 Nybro
2 priser från småländska glasbruk lottas ut

Namn: _____

Adress: _____

Hälle Kryss	Mj- bå	Rev- djur	Vatten- drag	Tyg	Fisk	Genom- fart	Åskgud	T	Beit- stad	9 Genast	N	U	Klocka Vatten- Fågel	A	
Vår- blommor	B	L	Å	S	I	P	P	Ö	R	I	R	A	N		
Ar- bete	R	O	Flicka Union	I	D	A	Tak- panna	Vard- tys- T Pjesen	I	G	A	Källum Religiosa nåbiser	K		
Stånd	A	D	E	L	Häst- däm	S	T	O	50	→ L	Rot- frukt	Gris Fågel Åvådd	S	O	
Ej Friak	S	J	U	K	Månad dör- luz	S	E	P	T	E	M	B	E	R	
Guld Ledig	A	U	Våning	E	T	A	G	E	Georgas Kogäck- ledare	S	O	R	K	1/7	
← Flour Ton	→ R	E	Spela	A	G	E	R	A	Fyrkant Av		R	U	T	A	
R	I	Frys- vatten	Glas- Ljud	För- änd- anden	Ledsaga	R	E	L	A	T	I	O	N	E	R
Itu	S	Kim Leck Tossett	K	L	Ej Rediga	Fisk	Ej dög	N	A	T	T	Lugn Sövern björn	R	O	
A	Trä- K	L	O	S	S	Öle Ek	Ko låt	M	U	Ofred	S	Kväve	→ N		
V	90	N	I	T	T	I	O	Först	A	Bar Tövning	K	A	L	Föra	
Ansö- mote ent	S	O	R	S	E	L	E	Örn- land Böna	N	O	R	G	E	Film	
R	Melodi byrå	T	R	A	L	L	Bar 1000	B	Spåda Svovel	S	I	A	D	E	
A	↳ T	Så gud	R	A	Rygg- sock	M	E	S	T	Jät	G	N	A	T	

Lösning

Korsord 98 nr 1

Följande vinnare lottades fram:

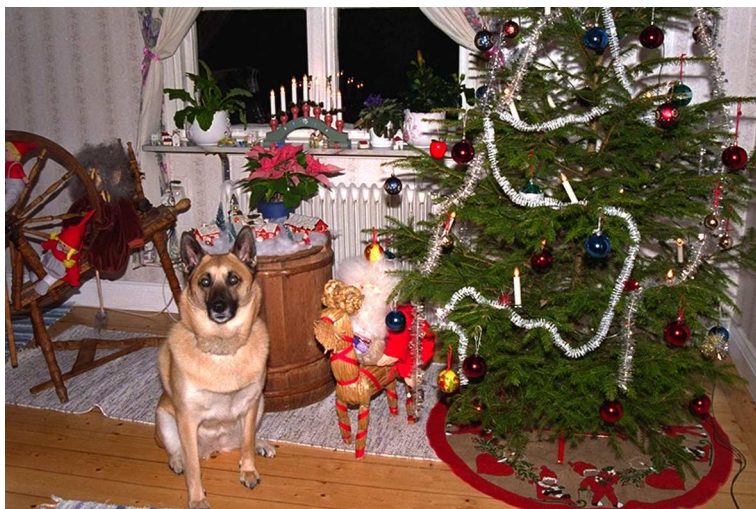
Sven Karlsson, Sorsele

Malte Ågren, Burträsk

Adresslapp

B FÖRENING
BREV

*God Jul och Gott Nytt År
önskar
Hälleforshundklubben*

*Hälleforshundklubben
Lärkstigen 11, 918 31 Sävar*